

Posudek vedoucího práce:

Hodnocená bakalářská práce: Gleb Yermakov: *Nestoriánská christologie v kontextu islámsko-křesťanských vztahů*, 2023 rkp 53 stran

Univerzita, fakulta, institut: Ústav východního křesťanství – Katedra religionistiky, HTF UK

Studijní program: Pravoslavná teologie

Vedoucí práce: Lukáš de la Vega Nosek, Ph.D.

Oponent práce: doc. Václav Ventura, Th.D.

Hodnocení vedoucího práce:

Originálnost a vhodnost tématu: **A**

Myšlenkové zpracování, invence: **B**

Metoda práce: **C**

Formální zpracování práce: **C**

Stylistické a gramatické zpracování práce: **C**

Studentova komunikace a spolupráce s vedoucím práce: **B**

Návrh na výsledné hodnocení: C

Otázka k obhajobě: „Nestoriánská“ christologie je postavena na termínu *qnómé*. Prosím krátce jej vysvětlete.

Podrobně:

I) Originálnost a vhodnost tématu (navržené hodnocení A)

Bakalářská práce nese název „Nestoriánská christologie v kontextu islámsko-křesťanských vztahů“ a pojednává o christologie Asyrské církve Východu, zvláště v jejím kontextu křesťanské-muslimských polemik ze středověku. Téma je sice na bakalářskou práci příliš obšírné, ale případovými studiiemi dvou klíčových dialogů je tématicky ukotveno v dosažitelných mezích.

Protože se česky psané dějiny teologie danému tématu příliš nevěnují, je třeba práci kvitovat i z této pozice.

II) Myšlenkové zpracování, invence (navržené hodnocení B)

Aspirant předkládá bakalářskou práci v šesti kapitolách, které uvozuje úvodem (s. 8), uzavírá závěrem (s. 49), a dodává i soupis pramenů a literatury (s. 50-53, cca 13 pramenů, 28 položek literatury).

V první kapitole předkládá kontext antiochijské teologické školy (1. *Antiochijská teologická škola*, s. 9-13). Snad až velmi stručně předkládá kontext celé školy.

V druhé kapitole se zabývá dvěma klíčovými jmény antiochijské školy – Diodorem z Tarsu a Theodorem z Mapsuestie (2. *Diodoros Tarský a Theodor z Mopsuestie*, s. 14-20). Jde o velmi zkratkovité předložení dvou velkých osobností. Je škoda, že autor nezdůvodnil právě jejich jména a jakým způsobem je chce představit.

Ve třetí kapitole předkládá klíčového myslitele Nestoria (3. *Nestorius*, s. 21-29). Opět jde o hodně zkratkovité představení této klíčové osobnosti. Škoda, že autor opomenul detailnější analýzu *Liber Heraclidiis*, který je pro analýzu nestorianismu klíčovým.

Ve čtvrté kapitole se zabývá kontextem pro téma práce naprosto klíčovým, tedy vznikem islámu a jeho věroučným představám (4. *Vznik islámu a jeho teologické představy*, s. 30-39). Pochopitelně jsou informace povšechné a pouze informační, ale zaměřené na klíčová fakta.

V páté kapitole zkráceně předkládá klíčový rozhovor nestoriánského patriarchy Timoteje I. s chalífou al-Mahdíem z konce 8. století (5. *Teologické rozhovory Mar Timoteje I. katolikose Církve Východu s chalífou Muhammadem ibn Abd Alláhem al-Mansúrem al-Mahdíem, vládcem věřících*, s. 40-43). Předložení hlubokého rozhovoru, který se stal zřejmě „vzorem“ pro chronologicky následující rozhovory, je velmi zkreslující a krátký. Chybí uvedení, kontext,

apod... V kritické edici autorem analyzovaná christologická část zabírá něco kolem 20 stran. Ovšem našemu autorovi se poměrně zdařile podařilo vystihnout klíčové myšlenky a základní pointy celého rozhovoru. Škoda, že nezbyl čas na hlubší analýzu tohoto rozhovoru.

V šesté kapitole se pak zabývá velmi zajímavým a důležitým rozhovorem mezi metropolitou Nisibis Eliášem s vezírem Abú al-Qásim al-Maghribím z počátku 11. století (6. *Knihy rozhovorů Eliáše, metropolity Nisibis, s vezírem Abú al-Qásim al-Husajn ibn Alí al-Maghribí*, s. 44-48). Předložení tohoto hlubokého rozhovoru je opět velmi zkráceno a zredukováno.

Ovšem našemu autorovi se poměrně zdařile podařilo vystihnout klíčové myšlenky a základní pointy celého rozhovoru.

Struktura je adekvátní pro tento typ bakalářské práce. Možná zde chybí samostatná kapitola uvádějící do teologie Asyrské církve Východu.

III) Metoda práce (navržené hodnocení C)

Metodologie práce není vůbec zmíněna. Ani jasně argumentována struktura. Autor postupuje chronologicky, a spíše obecně. Není zmíněna použitá, analyzovaná terminologie, jak bude autor postupovat při christologické analýze, proč některé termíny zmiňuje (kyan) a některé hodně opomíjí (qnómé)?

IV) Formální zpracování práce (navržené hodnocení C)

Transkripce a transliterace z ruštiny či arabštiny není přesná, ani konsolidovaná. Uvozovky haprují. Poznámky pod čarou jsou jednotné, i když občasně je nejednotná kurzíva, či velká písmena.

V) Stylistické a gramatické zpracování práce (navržené hodnocení B)

Práce je zvláště gramaticky slabší, zvláště kvůli tomu, že autor není Čech. Každopádně práce j i z tohoto pohledu srovnatelná s pracemi českých studentů.

Často autor užívá na češtinu příliš vzletné věty, např.

s. 10 – „Lze říci, že převládl onen jas myšlení, které nám umožňuje vidět výraznou barvu objevující se u antiochijské teologie, a byli to právě oni, kdo dali svébytný impuls rozvoji myšlení v této oblasti křesťanského světa.“

Případně užívá nepřesné termíny, např.

s. 11-12: „Je třeba zdůraznit, že Antiochie se dávno před prvním ekumenickým koncilem stala semeništěm hlubokých teologických a filozofických sporů o samotnou podstatu církve.“

VI) Komunikace studentky a spolupráce s vedoucím práce (navržené hodnocení B)

Student s velkým entuziasmem si sám určil téma, které jsem plně podpořil. Bohužel nedocházelo – kvůli mnoha okolnostem (covid, válka na Ukrajině) – k většímu a častějšímu setkávání a konzultacím. K veškerým konzultacím docházelo tak až v posledním půl roku. Autor práce odevzdal první verzi těsně před odevzdáním. Což jsem odmítl a práci detailně opravil a kritizoval. Student tedy pokorně práci začal přepisovat. Tato verze práce je již třetí, a je kvalitativně (formálně/obsahově) nesrovnatelně lepší.

Souhrnné hodnocení:

Bakalářská práce nese název *Nestoriánská christologie v kontextu islámsko-křesťanských vztahů pojednává o nestoriánské christologie a kontextu konání islámsko-křesťanských sporů*. Práce sestává ze šesti kapitol rozdělených do dvou větších částí. První je věnována vývoji antiochijské exegetické a christologické tradici. Druhá pojednává o islámsko-křesťanských sporech na základě dvou důležitých polemik. Cílem práce je poskytnout základní přehled nestoriánské christologie v kontextu islámsko-křesťanských vztahů.

Posuzovanou bakalářskou práci považuji za doporučeníhodnou k obhajobě. Dle mého soudu splňuje všechny nutná kritéria požadovaná od bakalářské práce. Má sice řadu slabin

(formálních i obsahových), ale věřím, že student se do tématu zamiloval a chce v něm pokračovat dále. Tedy dá se předpokládat, i jeho veliké zlepšení.

V Uhlířských Janovicích

Dne 31. 8. 2023

Lukáš de la Vega Nosek